

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA 20255. HISTORIA ECONOMICA MUNDIAL.

CURS 2004-2005.

Grups 50 i 60.

Professor: ESTEVE DEU

1. OBJECTIUS.

L'assignatura d'Història Econòmica Mundial, obligatòria en el pla d'estudis, pretén oferir una visió panoràmica de l'evolució econòmica mundial des del procés de transició de les societats pre-industrials cap a les societats desenvolupades fins als nostres dies. El programa es presentarà dividit en cinc grans temes, en els quals es tractaran tant les visions de conjunt, per destacar els mecanismes que intervenen en l'evolució econòmica i la seva interrelació, com les particularitats específiques de països i grans regions econòmiques, tot aprofitant els continguts dels temes per aprofundir en el coneixement d'un aparell conceptual adequat. El desenvolupament del temari es farà en base a classes teòriques i sessions pràctiques per a cada tema.

2. TEMARI.

TEMA 1. DE LES ECONOMIES PRE-INDUSTRIALS A LES ECONOMIES INDUSTRIALITZADES.

1. El model de creixement econòmic pre-industrial.

1.1. Els desequilibris població-recursos: les crisis de subsistència.
1.2. Les limitacions del model pre-industrial.

2. Revolució industrial i models d'industrialització.

2.1. El canvi en el model energètic.
2.2. Transformacions en l'agricultura i en les manufactures.
2.3. Noves formes d'organització econòmica.
2.4. Models històrics d'industrialització.
2.5. La formació d'una economia internacional en el segle XIX.

TEMA 2. CRISI I TRANSFORMACIONS DE LES ECONOMIES CAPITALISTES.

1. La crisi de final del segle XIX.

1.1. La depressió en el sector primari internacional.
1.2. Els problemes de sobreproducció en el mercat mundial.
1.3. La caiguda del nivell general dels preus.
1.4. Reaccions davant de la crisi: proteccionisme, desenvolupament de nous sectors, expansió colonial i processos de concentració empresarial.

2. La Primera Guerra Mundial.

- 2.1. Aproximació a les causes del conflicte.
- 2.2. L'economia de guerra i el finançament de les despeses bèl·liques.
- 2.3. Els costos humans i materials de la guerra.
- 2.4. El Tractat de Versalles i la remodelació del mapa europeu.

3. La revolució russa i la consolidació del nou estat socialista.

- 3.1. La guerra civil i el deteriorament de l'activitat econòmica.
- 3.2. La lenta aplicació d'un nou model econòmic.
- 3.3. L'assentament del nou estat soviètic.

TEMA 3. LA INESTABILITAT ECONOMICA DEL PERIODE D'ENTREGUERRES.

1. L'economia internacional en la dècada dels anys vint.

- 1.1. Els problemes econòmics heretats del final de la guerra.
- 1.2. Les dificultats per a la reconstrucció i per a la reactivació econòmica a Europa.
- 1.3. La conversió dels Estats Units en primera potència econòmica.
- 1.4. La reactivació econòmica general de la segona meitat dels anys vint i els seus límits.

2. La crisi del 1929 i la depressió de començament dels anys trenta.

- 2.1. Les causes de la crisi.
- 2.2. La conversió de la crisi en depressió i la seva difusió a nivell internacional.
- 2.3. Reaccions davant de la crisi.

3. Reconstrucció i creixement econòmic a l'URSS.

- 3.1. La Nova Política Econòmica.
- 3.2. El debat sobre el model de desenvolupament.
- 3.3. La col·lectivització de l'agricultura i la industrialització accelerada.

TEMA 4. LA SEGONA GUERRA MUNDIAL I LA RECONSTRUCCIO ECONOMICA.

1. La Guerra i les seves conseqüències.

- 1.1. Les potències de l'Eix: l'agressió planificada i el fracàs de les economies de guerra.
- 1.2. La resposta dels Aliats: la decisiva contribució dels Estats Units.
- 1.3. Els costos de la Guerra: pèrdues humanes, desplaçaments de població i destruccions materials.

2. La reconstrucció i el nou marc internacional.

- 2.1. La reafirmació de la primacia econòmica del Estats Units.
- 2.2. El Pla Marshall i la reconstrucció de l'Europa Occidental.
- 2.3. La creació del bloc socialista sota l'hegemonia soviètica i la reconstrucció de l'Europa Oriental.
- 3. El creixement sostingut dels anys cinquanta i seixanta a nivell mundial.

- 3.1. Els acords de Bretton-Woods: els nous organismes internacionals.
- 3.2. Europa Occidental, Japó i els Estats Units.
- 3.3. Els països del bloc socialista.
- 3.4. Les dificultats dels països menys desenvolupats.

TEMA 5. L'ECONOMIA INTERNACIONAL EN EL DARRER QUART DEL SEGLE XX.

1. Una visió general del període.

- 1.1. La irregularitat del creixement econòmic en els països desenvolupats.
- 1.2. Les limitacions del creixement en les economies de planificació centralitzada.
- 1.3. L'emergència dels països del sud-est asiàtic.

2. El creixement desigual.

- 2.1. Desenvolupament tecnològic i hegemonia financera dels països industrials avançats.
- 2.2. El nou ordre econòmic mundial i la globalització.

3. PRÀCTIQUES INTEGRADES.

En aquestes sessions es realitzaran diverses modalitats d'exercicis pràctics relacionats amb el contingut del temari o classes teòriques en funció del desenvolupament del programa. (Es podran destinar sessions de classes teòriques a pràctiques)

4. BIBLIOGRAFIA.

4.1. BÀSICA.

- ARACIL, Rafael i SEGURA, Antoni (1995), Historia económica mundial y de España, Barcelona, Ed. Teide.
- CAMERON, R (1990) Historia económica mundial, Madrid, Alianza Editorial.
- KENWOOD, A.G. I LOUGHEED, A.L. (1989), Historia del desarrollo económico internacional, Madrid, Ed. Istmo.
- ZAMAGNI, V. (2001) Historia económica de la Europa Contemporánea, Barcelona, Editorial Crítica.

4.2. COMPLEMENTARIA.

- WRIGLEY, E.A. (1993), Cambio, continuidad y azar, Barcelona, Ed. Crítica.
- ALDCROFT, D.H. (1989), Historia económica de Europa, 1914-1980, Barcelona, Ed. Crítica.
- MADDISON, A. (1991), Historia del desarrollo económico capitalista. Sus fuerzas dinámicas, Barcelona, Ed. Ariel.
- TODARO, M.P. (1988), El desarrollo económico del Tercer Mundo, Madrid, Alianza Universidad.

6. CRITERIS D'AVUACIO.

Després de cada tema es farà un exercici tipus test per repassar l'assoliment de coneixements bàsics del temari.

En les sessions de pràctiques es faran exercicis a partir de les matèries exposades en cada tema.

Caldrà lliurar els dos tipus d'exercis, la qual cosa permetrà gaudir de bonificacions addicionals (fins a un màxim d'1 punt) a la nota d'examen.

Per a l'avaluació de l'assignatura es farà a més un examen escrit en el qual caldrà respondre un qüestionari tipus test (75 % de la qualificació) i fer un exercici pràctic a escollir entre dos (25 % de la qualificació).

7. HORARIS DE TUTORIA.

Dijous: de 17,45 a 19.

Divendres: de 18,45 a 20.

DESPATX S/225.

Telèfon: 937287708.

Esteve.deu@uab.es